

SIMON JIMENEZ

KOPI
PROTNE
VODU

HOST

The Spear Cuts through Water
Copyright © 2022 by Simon Jimenez
All rights reserved
Jacket design by Ella Laytham
Jacket illustration by Simón Prades
Endpaper map illustration by Chris Panatier
Translation © Robert Tschorn, 2024
Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2024
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-1999-6 (PDF)
ISBN 978-80-275-2000-8 (ePUB)
ISBN 978-80-275-2001-5 (MobiPocket)

PŘEDTÍM

Předtím než se tam ocitneš,

vzpomínáš na svou lolu, jak kouří. Vzpomínáš na vůni jejího přeschlého tabáku, vůni podobnou senu po bouřce. Šustění cigaretového papírku. Křísnutí sirky, jíž někdy škrtila o kůži na noze, kde ji měla hrubou jako ještěr, aby na tebe udělala dojem. Vzpomínáš na tu obřadnost. Na to, aby olízla papírek, měla v ústech moc sucho, takže jsi to musel udělat ty a větvičky tabáku se ti přitom lepily na jazyk jako broučí nožičky. Řekla ti, že je to výměnný obchod. Tvoje sliny za její vyprávění. Příběhy ze Staré země, pověsti o rozvrácených královstvích a tragických zradách a starých stromech, které pily krev lišek natolik bláhových, aby si ustlaly mezi jejich špičatými kořeny; každou báji, která se dá odvyprávět, než dohoří kvapně mizící cigareta. „Tehdy bylo všechno úplně jiné,“ začala pokaždé a ty ses díval, jak se jí mezi prsty kroutí a pálí tenký papír, a poslouchal o stovce vlků, co štváli uprchlé slunce, o mocném meči Jidero tak tenkém, že se vklínil i do škvíry mezi dvěma vteřinami. Její slova jsou jednou provždy svázaná s pižmem cigarety a rachotivým smíchem; svázaná tak nerozlučně, že kdykoli si na to místo vzdálené v čase i prostoru vzpomeneš, musíš pomyslet na dým a na smrt.

Kdy ti poprvé řekla o Převráceném divadle?

Bylo ti třináct, myslíš si, prostě jsi byl v tom věku, kdy se často zdálo, že ji vyrušuješ, dokonce pohoršuješ, kdy zkřivila ústa, sotva jsi vešel do pokoje, jako by do ní na ulici vrazil cizí nezdvorač. Říkal sis, že za to může tvůj tělesný pach, mastná pleť, stydlivě nahrbená ramena, ale ve skutečnosti ji jen zaskočilo, jak rychle běží čas. Bolelo ji tvé mládí. Kvůli němu tě chtěla ochraňovat i vykopnout ze dveří.

„Posaď se,“ vyzvala tě, když jsi míjel dveře do kuchyně. „Poslouchej. Mám pro tebe příběh.“

Podepřeným oknem dovnitř vstupovala vlahá větrná noc, pohrávala si se záclonami a s kouřem od loliných prstů. Tehdy ti pověděla o divadle, jež stojí mezi světy.

„Měsíc a Voda do sebe byli kdysi zamilovaní.“ Poslední slovo před sebou nechala viset ve vzduchu spolu se stužkami kouře. „Dovedeš si představit, že to neměli snadné. Jeden byl uvázaný na nebi, druhý na zemi. Jeden ztělesňoval klid, druhý žil jen ve vlnách a bouřích. Nějakou dobu ale byli šťastní. Měsíc Vodu zaléval svým svitem, Voda podle vůle Měsíce tančila v přílivech a odlivech. A ač obývali různé sféry, navštěvovali se nepřímou, protože v tomto životě není překážky, kterou by láska nepřekonala. Voda k nebi vysílala naducané bouřkové mraky těhotné její esencí, chladnou mlhou a slaným dechem líbala suchý rozpraskaný povrch Měsíce. A zachtělo-li se Měsíci navštívit Vodu, vrhl na její hladinu svůj odraz a v Převráceném světě, který je zavěšen pod tím našim, v nehybné skleněné vodě, se ti dva setkali, tančili spolu a milovali se.“ Lola si počkala a pronikavým pohledem mezi šluky zkoumala, jak se tváříš. Dřív by ses ošival při nejletmější narážce na intimnosti, ale teď ne; tentokrát jsi jen pozorně poslouchal a ta známka dospělosti ji zároveň potěšila i sklíčila. „Tak to bylo,“ navázala po sípavém nádechu.

„A v tom světě zrcadlení vystavěli divadlo, kolem nějž se točí tenhle příběh.

Jakožto božští ochránci umělců a tanečníků Měsíc i Voda milovali divadlo, a proto si stvořili své vlastní: pagodu tak vysokou, až její špice vniká do nebeských pásů, v nichž se odehrávají představení věků. V nichž se přehrávají příběhy, které neznám ani já.“ Odkašlala si. „Měsíc a Voda se rozešli, ale divadlo přetrvalo pod vládou jejich dítěte, nesmírně krásné bytosti, která do jejich arény přizvala i smrtelníky jako my.“

Zeptal ses, jak se tam smrtelník může dostat.

„Ve snech,“ odpověděla, nedopalek v ruce proměněný v popel. „Když se v tvrdém spánku ponoříš do vod hlubších, než jakými tvůj snící duch kdy plul. To stačí. Sny a štěstí. A když tam přijdeš, vyslechněš si příběh ze Staré země, správný příběh ve správný čas. A až divadlo opustíš — až se tvé tělo z toho hlubokého spánku zase vynoří —, budeš uspokojený, celistvý, jen nebudeš znát důvod, na návštěvu zapomeneš, vzpomínka vyklouzne z hlavy jako mýdlová voda, jako je každý dobrý sen tím unikavější, čím víc se snažíš si ho vybavit. Budeš se o to pokoušet. Dáš do toho všechno.“ Smutně se usmála. „Ale nedokážeš to.“

Lola si začala balit další cigaretu.

„Až se přiblíží konec, třeba si konečně vzpomenu, co jsem tam zažila já.“

Z vedlejší místnosti se ozvalo chichotání. Zatímco lola zapracovávala tabák do papírku, zaklonil ses na židli, abys viděl na bratry, kteří v obýváku poslouchali rádio. Všech devět se tísnilo u přístroje jako toulavé kočky u dveří řeznictví — přes područku kanape přehozená noha, přes okraj pohovky visí hlava, brady podepřené rukama na konferenčním stolku —, dnešní díl každotýdenního seriálu spěje k vrcholu — *všichni inkvizitorovi muži míří puškami na okna kostela, hotovi kapitána Dominga zastřelit, mají ho na mušce a nechápou, jak se ten bídný šakal opovažuje*

v poslední bodince usmívat, vtom se důvod vyjeví, statečný kapitán mrkne, otevře pěst v rukavici a odhalí detonátor — a při pohledu na bratry jsi jim zároveň záviděl, že nesedíš s nimi, a byl jsi rád, že s nimi nejsi. Že je všechny vidíš ze své židle v kuchyni. Že je můžeš pobrat pohledem a tak si je ponechat.

„Můžeme zkoušet se tam vrátit,“ řekla tvá lola při pohledu z okna, v očích slzy, „ale jde to jen jednou. Přejde jedno pozvání. Nepromrhej ho. Jestli nic jiného, tohle si zapamatuj.“

Malým okénkem proudil do kuchyně noční vzduch. Na ulici zatroubilo staré auto. Tvůj otec brzy přijde domů s tíhou dne na bedrech. Ještě jste neprostřeli. Tvá lola ale na čas nehledí, potahuje zhluboka a pomalu. „Nepoznáš, že si tě Převrácené divadlo zavolalo, dokud tam nebudeš.“ Nechávala papírek hořet a roky s ním. „Nemůžeš se nijak připravit.“ Okenice se zachvěly v bríze od moře. „A když se v tom amfiteátru ocitneš, nečekane a zmámený snem, nejlepší je si sednout, dívat se a poslouchat, protože tam nejsi náhodou.“

Prisála se k papírku, špička rozkvetla oranžovou růží. Cigareta zrovna dohořivala, když se vchodové dveře rozlétly. S otcem vstoupila jeho nevrlost a venkovní svět, tvoji bratři se rozprchli od rádia, lola tě chytila za zápěstí, než se s ním také půjdeš přivítat.

„Tenhle příběh je pro tebe,“ řekla.

Tabák ji pátil v plicích.

„Nebraň svému snícímu tělu v cestě.“

Vyfoukla.

Kouř vyvanutý ze tmy tě ovíjí, až kolem sebe nevidíš nic než vířící stužky šedé hmoty, hustá mlha jako by tě zvedala, kolíbala, něžně tě snašela dolů na hladký tvrdý povrch, dým se rozptýlí...

Vzpomínka na tvou lolu v kuchyni se rozplývá jako den v soumraku a ty stojíš přímo před tou stavbou, o níž před tolika lety vyprávěla.

Vítej v Převráceném divadle.

Vystoupíš z dýmu a spatříš vysokánskou pagodu na klidném nočním jezeře, nehybná hladina ji bezchybně zrcadlí, bezpočet pater vybíhá do výše a zároveň ve vodním odrazu spadává do nezměrných hlubin. Z okrajů prohnutých střech visí lucerny jako náušnice, rozsvěcují zdobenou fasádu na pozadí černého koberce oblohy. Stavba se vypíná vzhůru, tvoří ji nekonečný štos balkonů, každý jiné barvy. Z nachového balkonu vysoko nahoře se vyklání herold a vyvolává, že představení brzy začne, vstupte, vstupte a zaujměte místo.

Kamenný chodníček tě prosí, abys překročil vodu. Sotva na něj vkročíš, uvědomíš si, že nejdeš sám. Kráčíš s řekou dalších snících stínů, které tebou provívají jako závany větru, a jejich myšlenky sílí a slábnou jako signál rádia. Přemýšlejí o práci. O ztracených láskách. O hodinách promarněných v pokojích slabě osvětlených zbytky lojových svíček. *Vedl jsem účetnictví bláznovi. Bylo mi jasné, že musím změnit práci, ale nemohl jsem riskovat nezaměstnanost — kdo může?* Některým rozumíš, jiným vůbec. Vyjadřují se jazyky, které nepoznáváš, nebo používají spojení, která bez kontextu nic neznamenají. *Trhala jsem nitě na běhounu hvězd, uprostřed třetího útku, mlela jsem se v chňapce na spaní, když mé snící já přivábil břeh tohoto černého jezera.* Stíny lidí ze všech končin a věků. Bez tváří, neostré, hlučné. A jak přecházíš jezero, ten povyk se přivalí najednou a pohltí tě, burácí jako širý oceán — kolektivní hukot tisíců úst, nejasný a neohraničený. Nekonečno, v němž teď spočíváš.

Osmá řada přesně uprostřed.

Mrkneš a jsi tu, v hledišti o mnoha řadách, plném těžkých závěsů, na podlaze černé tropické dřevo. Divadlo upomíná na dávnou a téměř zapomenutou éru. Sedíš na svém vyhrazeném místě. Věděl jsi, že je to sedadlo tvoje, ještě než jsi je uviděl. Zavolalo si tě. Cíl byl jasný.

V jiných ohledech si tak jistý nejsi. Zatímco se na svá místa usazují ostatní a uvaděči se zapálenými svíčkami za zády běhají uličkami, vysoký stín na vedlejším sedadle se k tobě nakloní a zeptá se, odkud jsi.

Tápeš po odpovědi.

Toto měsíčné tělo ti přijde na pomoc. Jemným pohybem palce na noze rozvine pergamen s dějinami tvého lidu, ukazuje prstem na bitvy a dohody, loučení a shledání, až najde tebe ve věku vlaků a parníků, kdy z otevřených oken tvého přístavního městečka chrastí rozhlasové přijímače podobné katedrálám.

Je válka, řekneš stínu.

Stín vážně pokývne hlavou, že chápe.

Pocházíš z času plakátů a propagandy. Mezi natřenými zdmi křivolakých uliček poletují zprávy o válečném úsilí. Výhledy na oceán zalité sluncem a provoněné solí narušují siluety bitevních lodí v modrých dálavách. Čluny do města občas přivezou raněné vojáky. Válka je všude, ale kdybys byl dnes v noci vzhůru — této noci, teď — a otočil bys knoflíkem rádia, neslyšel bys vemlouvavého muže hlásit přes statické praskání zprávy z fronty, ale vášní rozechvělý zpěv Dorrada Seminy přezdívaného Chilo, jehož hlas uchvátil srdce láskou usouzených posluchačů na celém Spojeném kontinentu — ale běda! Zítra ráno, až vstaneš, budeš muset svým krajanům lhát, když se zeptají, jestli jsi do noci čekal na jeho nový singl, budeš muset dělat, že se zapojuješ do jejich radostného sboru, němě napodobovat slova, která se

ke své hanbě teprve musíš naučit, protože tady a teď, zatímco obyvatelé tvého města na povel šlágru padají do mdlob, leží tvé tělo v hlubokém spánku v pokoji, o nějž ses kdysi dělil s devíti bratry.

To jsi ty. Potomek kupce. Jeden z mnoha. Nezáleží na tom, kolik ti je mimo sen; v divadle jsi tak starý, na kolik se cítíš — mladík uprostřed dospívání, jako všichni jinoši osamělý svým vlastním nepojmenovatelným způsobem. Bojíš se otce a pronásleduje tě lola, kterou nezajímá tvůj tělesný vývoj ani přelétavé zájmy, jen nasává kouř z krabaté cigarety, vykládá ti o zemi, z níž pochází tvůj rod, a vypráví příběhy, které přišly s ním. „Na Převrácené divadlo se nemůžeš připravit,“ řekla. „Přivítá tě, kdy se jemu zlíbí.“

To všechno stínu vyprávíš, stín příkyvuje, je spokojený, načež obrací zájem jinam. Říkáš si, jestli bys mu neměl oplatit otázku, odkud je, ale už ho nezajímáš, tak se bezradně rozhlížíš po Převráceném divadle, úžas se mísí s velikou touhou a zmatením, z nějž není cesty ven, neboť se marně snažíš pochopit, z jakého důvodu tě sem povolali.

„Všechno má svůj důvod.“

Pojímáš podezření, že to má co dělat s předmětem, který držíš v rukou, aniž jsi o tom doteď věděl.

s tímhle kopím.

Znáš je dobře: krvavě rudý odstín dřeva, červený štrapec, který škrťí naleštěný smrtonosný hrot, podivné rýhy a leptané reliéfy, jež zbraň v celé délce pokrývají tajemnými vzory. Kam až tvá paměť sahá, visela zbraň věrně nad rodinným krbem, kde si jí nikdo nevšímal, protože byla moc drahá, moc stará a moc neužitečná na to, aby se s ní cokoli dalo dělat. Ty i bratři jste dostali

co proto, když jste si s ní jednou jako hodně malí hráli na dvorku. Jedna hospodyně žalovala otci a otec, který tě v životě neuhodil, ale uměl jinak zařídit, aby sis připadal takhle maličký, vám jednomu po druhém ve své pracovně promluvil do duše, a toho kopí ses už ani nedotkl, ani se na ně nepodíval. Proto teď pocítíš záchvěv vzrušení, když to zakázané ovoce držíš v rukou, ať je skutečné, nebo jen sen.

„Mělo sem dlouhou cestu,“ ráda říkávala tvá lola, „a ještě delší ho čeká.“

Všímáš si, že ostatní diváci, ostatní stíny, po tvé zbrani kradmo pokukují. *Nechápali jsme, proč je ten stín ozbrojený.* A přemítají, proč je jim zbraň tak povědomá. Proč sis ji přinesl na tohle posvátné místo. A jestli ji hodláš použít.

Takové otázky ale budou muset počkat.

Protože to začíná.

Představení, na které tě pozvali. Slyšíš rány na buben. Palička z leštěného dřeva dopadá na napjatou maštěnou kůži. Bum. Buben prorazí temný prostor. Bum. Udeří tě přímo doprostřed hrudi. Bum. *Při tom zvuku jsme se třáslí.* Posloucháš tep budovy. Bum. Zmnožený nádech diváků plný očekávání. Bum. Spustíš rodinné kopí na zem, šikmo si je opřeš o bok, přestaneš si jej všímat a spolu se zbytkem obecnstva se díváš k jevišti, tajíš dech, bez mrknutí oka sleduješ, jak opona pomalu a tiše stoupá do provaziště a podobna roztaženým křídly odhaluje scénu.

Bum.

Toto měsíčné tělo stane před vámi. I když se setkáváte poprvé, všichni je okamžitě poznáte. *Viděli jsme zpodobení, sochy, reliéfy.* Obrazy postavy se širokými zády a úzkým pasem, s pletí

barvy modrého letního nebe a očima, které září jako světlo na stříbře. Viděli jste malířovy sny o tomto měsíčním těle, o mořsky zelených vlasech, které se vlní jako pod vodou, a když teď toto měsíčné tělo vidíte uklánět se na forbíně, zjišťujete, že všechny sny o jeho kráse měly pravdu. Někde ve tvých vzpomínkách lola toužebně vzdychá a okénkem z kuchyně hledí do hvězdnatého víru noci. „Jestli se jednou do toho divadla posadíš, jestli se ti poštěstí vidět stoupat oponu, přivítá tě tam dítě Měsíce a Vody. Stvoření zrozené z tance měsíčních fází a přílivu s odlivem, nyní navěky obsazené do role Spícího moře. Navždy obdařené silou a elegancí toho nejlepšího z tanečníků.“

Usměje se.

„Nádherné tělo zalité světlem měsíce.“

A ty s překvapením sleduješ, jak toto měsíčné tělo vdechuje nosem tak mocně, až se mu břicho nadýmá, těhotné větrem. Pevně se na prknech rozkročí a jediným dlouhým výdechem vypustí všechno, co nabralo, poryv z našpulených rtů sfoukne všechny ohně v sále, našlehá plameny v dým, až celé hlediště hlasuje pro tmou a tvé oči nevidí než poslední zapálený ohňový koš na scéně — zúžené panenky se zaměří na ten odvěký a nespoutaný plamen, toto měsíčné tělo stane před ním a jako kouzelník nad zvrácenou křtitelnicí z praskající výhně vyčaruje hlasy dávných a mrtvých, *náš příběh brzy zazní, příběh o onom týdnu krve a chaosu*, sál naplní mnohohlasý šepot, protože na některé veliké příběhy jeden hlas nestačí.

Toto je příběh tvé země a kopí, jež ji prořalo.

Slyšíš útok jízdy přes vzdálený vrch, scénu zaplaví tanečníci, kroky duní v chaotických synkopách. Plameny vyskočí, ožehnou stěny světlem a stínem a ty bys ve snovém divadle přísahal, že

výjev vidíš tak, jak je, neboť pohyby tohoto měsíčního těla i tanečnicků z ničeho vykrajují zemi vzdálenou v prostoru i v čase — kraj, který jsi dosud znal jen z loliných popisů, se hluboko ve tvých kořenech probouzí k životu, jako by tam byl odjakživa. Hluboká údolí a staré hvozdy, rozeklané černé hory s vrcholky v oblacích, ze strmých kaňonů stoupají koberce mlhy. *V téhle zemi jsme žili, v ní jsme zemřeli.* Stará země, nazývala ji tvá lola, ale měla i jiná jména. Jména vyrytá do run a vpředaná do jazyků dávno ztracených ve tvých dějinách. Dnes večer je to Kraj bezmésíčné noci. Dnes večer je to země zpocená v Nekonečném létu — v běsnění divadelních ohňů vnímáš nemrkající slunce na zádech. Cítíš uschlou trávu. Vidíš vyschlé potoky a zkroucené prsty mrtvol podél cest, obsypaných mouchami, jež se rozletí, když vyprahlou krajinou v bezohledném trysku proburácejí jezdcí pod praporcem svého císaře.

Tady náš příběh začíná, u oddílů bojovníků na obhlídce země ve jménu císaře, tanečníci na prknech dusají, jako by duněla brigáda strašlivých jezdců přes v prach obrácený kraj, a ty jasně vidíš muže v čele císařské jízdy — se smíchem pozvedá tvář k obloze a zhluboka nasává vůně krajiny, svého dědičného léna. Syny-válečnický vede na západ.

„Poslouchej,“ řekla by lola a zapálila si cigaretu.

Poslouchej, říká toto měsíčné tělo, když se zakrvácené slunce za praštění bubnů zvedá na pergamen nebe.

Poslouchej brigádu Rudého páva.

Vzdálené hřmění v jasném bezoblačném dni. Hrom mezi bolestí zvlněných vršků a zeleným vpádem lesů. Hrom, který zahnal vyděšená zvířata do doupat. Lidé ustrašeně natahují uši k nebi. *Slyšet je bylo dřív než vidět.* Hrom královského cvalu.

Rolníci odložili kosy a zvrhli vědra s pící, kamínky poskakovaly a terakotové okapy se trásly. Děti se držely u sebe, a už koně vyjeli na nejbližší hřeben, čtyřicet zvířat, jezdci v rudé; čerstvá rána na poledním obzoru. Krutí a nemilosrdní válečníci, na tvářích vytetovaného páva, ostré lícní kosti a hladové oči orámované rudým zobákem a peřím. Ten pohled vzbudil hrůzu v každém ostříleném pocestném, v každém, kdo slyšel zkazky, neboť z hojnosti brigád a tlup a hord, co jich tenkrát po údolích jezdilo, Rudí pávi nejvíc rozsévají smrt, protože v jejich čele stál jeden z korunních princů, po zásluze přezdíváný První postrach.

Po celé zemi se lidé houfovali k uvítání. Blížila se císařova Svatá pouť a brigáda dostala posvátný úkol připravit zem na příchod Jeho Usměvavého slunce.

Činili tak s velkým potěšením.

„Brzy,“ oznámil První postrach tkalcům a dělníkům z lomu a rybářům a rolníkům, „již za několik dní přijede On a ve Svě velkodušnosti vás na Svě pětidenní cestě k východnímu pobřeží všechny navštíví. Přednesete Mu nejvybranější výsledky své řemeslné práce a nejchutnější plody své úrody. Perly rýžových zrn, čerstvě nasolené ryby. Nejbohatší tapiserie. Ducha své tvrdé lopoty. On si obětiny vezme s Sebou, bude je opatrovat i na cestě do našich kolonií za Velikým mořem bez konce. Jeho vizitace bude největší poctou vašeho života. Ve stáří o ní budete z lůžka vyprávět dětem. Běda tomu, kdo tuto chvíli promarní.“ Během projevů Pávi rozráželi dveře a prohrabávali skříně a prokopávali uvolněná prkna v podlaze, hledali důkazy odboje. Vyháněli slepice z kurníků. Ostrými noži kuchali pytle zrní a cichy. Lidé slyšeli, jak jim plení domácnosti, *ale otočit se jsme si netroufli, protože jsme dobře věděli, co by nás čekalo, kdybychom odvrátili tvář od prince.* „Až sem přibude Jeho karavana, uslyšíte buben oznamovat Jeho příchod. Seřadíte se, jako dnes, při vstupu do vesnice, čelem

k silnici, do posledního muže, ženy a dítěte. Ukloníte se. Ukloníte se hluboko, aby vám neviděl do obličeje. Každou hlavu, která se před naším Usměvavým sluncem neskloní, přidáme do své sbírky.“ Ukázal na mouchami obsypané plátěné pytle zavěšené u sedel, černé zaschlou krví.

V jedné vesnici se ozvaly rány — vojáci z maličkého domku vyvlekli uplakanou dívku.

„Tahle krysa se schovávala pod podlahou, otče!“ hlaholil Páv.

Vesničané jako jeden zatajili dech. *Probodli jsme pohledem rodiče té holky, kteří ji rozmazlili a tím nám všem podepsali ortel.* Dívku táhli k princovu soudu, bosými patami dělala rýhy v rozpáleném prachu.

Jeden z jejích rodičů se vojákům postavil na odpor. „Měla strach!“ křičela matka. „Slitujte se! Měla strach!“

Otec mlčel, hlavu svěšenou.

První postrach si zabubnoval prsty o opasek. Zvedl roztrěsenou dívku na nohy *a podíval se jí do očí a my cítili, jak se zvedá vítr, a věděli jsme jistě, že je to náš konec, že takovou neomalenost princ neodpustí a všechny nás svrbnou do jámy na Radostíně. Že nás toho dne ušetřil, bylo neuvěřitelné štěstí.* Jaké milostivé hnutí mysli přimělo Postracha postrčit dívku mezi vesničany do rozklepaných rukou jejích rodičů, pro ně navěky zůstane tajemstvím. Nepřirozený vítr utichl. S uvolněným úsměvem na rtech pronesl: „Ať nikdo neříká, že Trůn nezná slitování. Nebude-li však jediný z vás na svém místě v den příjezdu Jeho karavany, s podobným milosrdenstvím nepočítejte.“

Pak odjeli. Koně začali být nepokojní a vzpínali se, sotva Postrach domluvil, vesničané se rozešli v zaraženém mlčení, pár z nich se v prachu zvířeném kopyty rozkašlalo. Matka si dívku tiskla na hrud', otec se na ně bezradně díval, dceru už měl za mrtvou. *A že mi stará na tu hanbu do smrti nedala zapomenout. Dceři jsem se už nikdy nepodíval do očí.*

Nikdy jsme nepochopili, proč nás ušetřil.

Důvod byl prostý. Byl to stejný důvod, díky němuž měl První postrach tak dobrou náladu po celé týdny únavné inspekční cesty. Proč pobízel koně k rychlejšímu běhu, dychtivý vrátit se do paláce bez prodlení a zdržování. Ten důvod se mu živě připomněl, když pohlédl holčičce do očí a uviděl, že mají stejnou barvu jako oči jeho milovaného syna.

Juna.

„Šest měsíců mi byla odepřena jeho společnost. Služba Trůnu ho naplňuje hrdostí, to si uvědomuji. UVědomuji si, jak důležitý má úkol. Přesto se nemohu ubránit přání, aby ho povinnost nevázala. Aby dnes jel po mém boku. Je mi zatěžko čekat, až se k nám vrátí.“

Velitel Jezevčí brány, sporný muž s několika chlupy na bradě, Postrachovi podle protokolu nalil čaj, *měl jsem co dělat, aby nebylo vidět, že se mi třesou ruce, abych se nepodělal.*

„Jste starostlivý otec,“ řekl s úsměvem služebníka a postavil vyleštěný šálek před korunního prince. „Kéž jsou všichni synové naší země stejně požehnáni, kéž mají takového rodiče.“

Podlézavá slova, ale pravdivá. První postrach se svými syny plakal, s nimi se smál, *a my mu za to opláceli nezlomnou oddaností, jezdili jsme s ním do nejzazších končin země, zabíjeli každého, koho bylo třeba zabít.* Měl ale svého oblíbence a nijak se tím netajil.

„Na Juna.“

Příťukli si šálky na Juna Ossu, pětadvacátého Páva, který těch šest měsíců střežil pověstné Vlčí dveře pod palácovými horami jako jediný ochránce Císařovny. Postrach si protřel oči v pohnutí nad výjevem, který mu předestřela představivost: Jun tráví šesti-měsíční službu o samotě v chladu a tmě hluboké jeskyně jen

se svým mečem, svými myšlenkami a zamčenými dveřmi, které chrání a které jediné mu dělají společnost. Ten obraz ho tížil po zbytek dne, až na něj potom v táboře ostatní synové útešně položili ruce, *a řekli jsme mu, že už to nepotrvá dlouho*, princ se na své chlapce usmál, vděčný za všechny.

Ostruhami hnali koně na západ, splnili svůj úkol, projevovali nezvyklou shovívavost k těm, které míjeli, protože Postrach byl rozpolcený mezi povinností a rodinou. Když při kontrolách zběžně listoval mizerně vedenými záznamy a vyslyšel nekonečné procesí zpocených velitelů, myslel na syna. Na Juna Krásný nůž, který prvně podřízl hrdlo v osmi letech. Na Juna Rudý stín, který bez pomoci vystopoval obávaný loupežnický klan Dorogo v jeho lesní skrýši, poté co lotři vyplenili posvátnou pokladnici paní Panjetové; žádný z banditů té noci netušil, že jsou lovná zvíř, ani když se během předčasných oslav jeden po druhém v temnotě loučili se svou krví. Na Juna Ohňonoše, jenž zapálil lány obilí, aby našel zrádné psy, kteří přepadali hlídky na Labutí silnici. *Ze svých domů jsme se dívali, jak nám boří úroda a s ní muži, které jsme ukrývali, a ten malý ďábel dál házel pochodně*. Na Juna Mnoha jmen, který všechna čestná přízviska dostal od svého zbožňujícího otce.

„Vzpomínám si, že když jsme tudy projížděli posledně,“ vykládal u Orlí brány zamklé hlídce, „je to pár let a zim... můj syn Jun si všiml, že strážní propadli neodpuštělnému lajdáctví. Nepořádek v jídelně, neudržované kasárna. Jun má na takové soudy dobré oko. Právem vás vyplísnil za nedostatek disciplíny a vy jste tehdy slíbili, že povolenou morálku napravíte. Věřili jsme vám.“ Po celou řeč klouzal prstem po stěně ubikace a teď zpoceným nebožákům, kteří čekali na jeho verdikt, ukázal na špičce špínu a prach. Nemusel nic říkat. Strážní, a dokonce i jejich velitel, padli na kolena a vycídili každíčkou píď kasáren. První postrach se usmál, protože ačkoli císaře žádný prach ne-

zajímá, ani ho neuvidí, potěšilo ho, že lidé stále poslouchají na slovo, i když se šíří zvěsti o sílícím odboji.

A s tím zdolal poslední úsek cesty do hlavního města — se zprávou pro otce, že je země před Jeho Poutí náležitě vypucovaná a pokročená, a natěšený na dlouho očekávané setkání s nejmladším synem. Zpoza černého mraku se vyřítilo slunce. Západní hory známé pod jménem Sanice před nimi rostly výš a výš. První postrach zavyl k nebi a Pávi zavyl s ním, když se jim na uvítanou otevřely brány města. Jestli ale Postrach čekal ve strmých ulicích Palácového města triumfální uvítání, čekalo ho zklamání, všude panovalo ticho a napětí. Stráže rozmístěné podél horské silnice byly nezvykle ostražitě a zároveň tak roztěkané, že si ani nevšimly vaků s hlavami, které toho dne Pávi přivezli domů. *Nezajímali nás ti, co mířili nahoru, ale ti v opačném směru — ve svém středu jsme měli zloděje, který si chystal útěk.*

Postrach nasál chladný vysokohorský vzduch. Cítil v něm něco kyselého, pach hnijících citronů, a poznal, že jeho otec není dobře naložený.

Když vystoupali na poslední kopec, vyjel je uvítat jeden z dvorních generálů a až od něj se princ dozvěděl, proč Sanici svírá tak pochmurná nálada. Generál měl masku kance s klektáky, neboť u dvora bylo zvykem si v přítomnosti císaře zcela zakrývat tvář. Divočák měl vykulené vyděšené oči, což se k dvořanovu zadýchanému výkladu hodilo.

Toto je příběh konce Měsíčního trůnu.

A tady začal.

Krádeží ptáka.

Došlo k ní, vyprávěl generál, než nebe znachovělo rozbřeskem, než se vystřídala předjitřní hlídka na věži. Někdo se vplížil do

královských komnat — k nevíře — a ze sekvojové klece ukradl císaři Jeho okrasného ptáka. Císař to vniknutí do soukromí nenesl dobře.

„Nikdo z nás se k Němu nedostane,“ řekl dvorní generál. „O zítřejší Pouti nechce ani slyšet, dokud se pták nenajde a pachatel nebude po zásluze potrestán.“

„Přesunul mosty?“ zeptal se Postrach.

„Přesunul, pane.“

Postrach si promnul oči.

Tvá lola přebírá na prstech červený provázek.

„Pagody paláce stály na jednotlivých vrcholcích Západních hor,“ řekla ti. Přiblížila prsty k sobě, oddálila je, vzor z provázku změnil tvar. „Mezi vrcholy se klenulo dvanáct mostů z hladce tesaného kamene, propojovaly pagody podivuhodnou pavučinou. Ty mosty se otáčely na obřích čepech jako ručičky hodin. Stačilo, aby se z rozmaru císaře a mocí Jeho božských darů mosty otočily, a rozvržení paláce se proměnilo.“ Stále spojovala a odtahovala prsty, z nitě povstávaly nové a nové tvary, spojení se proměňovala. Zeptal ses jí, k čemu jsou pohyblivé mosty na vrcholu hory. „K obraně,“ odpověděla. „Od samého počátku čelila dynastie pokusům o atentát a infiltraci. V případě nouze mohl císař mostům poručit, ať míří, kam si přeje. V jediném okamžiku dovedl odříznout Svě královské komnaty od celého světa a uvěznit nepřátele na odpojených vrcholcích.“

Dívala se přes dvorek na zasklenou pavlač, po níž rázoval tvůj otec.

„Poslední císař si s mosty vyhrál nejvíc. Jejich směr prý měnil častěji než kdokoli z Jeho předchůdců. A víš proč?“ Zavrtěl jsi hlavou a ona skoro s radostí zašeptala: „Protože měl strach.“

Někde jsi slyšel bouchnout dveře. Automobil se hlučně probíral k životu. Sotva tvůj otec odjel, vyklouzla lole červená nit z ochablých prstů tobě na dlaň a ona ti zavřela pěst. „Bál se smrti.“

„Všechny mosty jsou rozpojeny,“ pokračoval generál. „Do komnat se nelze dostat a polovina našich dělníků zůstala odříznuta na jiných pagodách bez možnosti návratu.“

„Takhle to nejde,“ prohlásil Postrach. „Zítřka vyrazíme. Na vztekání nemáme čas.“ Usmál se na generála tak, že dvořan o krok ucouvl. „Pevně doufám, že mi předešláš nejen problém, ale i řešení.“

Generál chvíli váhal, pak přikývl. *Cítil jsem bnilobu z hlav, které visely u sedel jeho synů. Pod maskou se mi oči zalézaly slzami.* „Ano, můj princí. Řešení máme. A s vaším dovolením budeme konat.“

Dovolení dostal. Ani ne za hodinu seděl První postrach a další mocní páni u dvora okolo muže, na kterého se rozhodli zločin hodit v naději, že jakmile bude někdo potrestán, císaři se zlepší nálada a mosty se vrátí na svá místa.

Vybrali si mě. Obžalovaný stál uprostřed síně na vyvýšeném stupínku pro suplikanty jako člověk na voru, který mají každou chvíli vystrčit na moře. Byl starší, prohnutý dozadu, výraz zděšení ukrýval pod polychromovanou maskou usměvavého gekona. Třiatřicet let jsem leštil porcelánové vázy a zalíval soumravné lilie ve visutých zadržadách. Při práci jsem nemluvil, staral se o svoje a nešířil klepy o císařově chování v posledních měsících jako jiní služebníci. Třiatřicet let jsem ustával před kuropěním a chodil spat dlouho poté, co v Jeho královském okně zhasla poslední svíčka. Tělo a srdce jsem zasvětil svědomitému čištění draperií a aranžování vybraných pokrmů na jemně ryté podnosy. Vzdal jsem se všech příležitostí získat lásku nebo peníze, protože mi rodiče vštípili, že na světě není nic důležitějšího než věrnost. A pak — a pak — mu pět Mudrců za dlouhým stolem na druhém konci síně přečetlo jednotlivé body falešné obžaloby,

chladně a systematicky, První postrach jim nevěnoval pozornost a vzadu probíral s jiným pánem státní záležitosti. Muž byl obviněn z neoprávněného vniknutí do královského salonu, z krádeže císařova domácího ptáka a ze škodolibého usmrcení téhož: zakroutil ptáku krkem a shodil ho přes zábradlí do propasti, aby nikdo nenavrátil mrtvolku právoplatnému majiteli. První z Mudrců si neodpustil divadlo a vyštěkl: „Třicet tři let jsi sloužil Trůnu!“

A pak se mnou jednoho dne skoncovali. Muž štkal tak nahlas, až se páni ošivali. *Jak jsem měl neplakat, když ostatní sloužící i páni, jimž jsem kdy sloužil, jeden po druhém předstupovali před Mudrce a vydávali svědectví, kterým mě odsuzovali? Při památce svých lol přísahali, že mě celé dopoledne neviděli. Že jsem si dlouho stěžoval na svoji práci. Že jsem měl motiv.* Celé to divadlo jen pro jediného tvora posazeného na vysokém hřadu.

Želvák upřeně hleděl na Prvního postracha. „Usměvavé slunce si přeje znát tvůj názor,“ zahihňalo se šílené zvíře. „Když zvažíš všechny předložené důkazy, na kterou stranu se tvé srdce přikloní?“

Postrach zvedl oči k otcovu zástupci a pak shlédl na obžalovaného, zpráskaného psa uprostřed síně. *Třiatřicet let.* A bez dalšího odpověděl: „Mé Usměvavé slunce, tento muž je vinen.“

Muž se sesul.

Za co? zeptal jsem se.

Za co?

„Usměvavé slunce si přeje, abys věděl, že si tě pamatuje,“ sdělil mu želvák. „Že když byl Jeho otec u dvora, dával jsi Mu za zády chuť sladkosti.“

Odsouzenec na stupínku to potvrdil. *Dával jsem mu závitky s cukrovanou rýží v mastném banánovém listu. Byl syn císaře, ale taky malý kluk, zruděný a osamělý.* „Dělal jsem to s radostí, mé Usměvavé slunce!“ vykřikl.